

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Sextus gradus Paupertatis in ægritudinibus paucis contentum esse. Cap.
9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

religionis propositū, & post abiectas diuitias, abundantiam concupiscis, & penuriam horres, tibi ipsi statum perfectionis habenti contradicis. Nam hic status nuditatem, aut vacuitatē terrenis affectibus profiteretur, tu verò plenitudinem diligis, & desiderio, vt nihil tibi omnino desit, inquiris. Ab hac demum indigentia in statu nostro virtutum perfectio depēdet. Sapēque vidimus pauperiores, & voluntate indigentiores, & sibi ipsis parcē necessaria tribuentes, aliis, qui abundantiam querunt, mentis munditię & virtutum augmento præcellere. Nec mirum, nam illi expeditiores sunt ad currendam perfectionis viam, hi verò quasi suorum desideriorum cōpedibus vincti, ne valeant liberē per viam arctā & cliuosam incedere. Atque adeo iure optimo Vincentius Ferratiensis perfectionis documenta ab hac paupertate, quę indigentiam sustinere sciat, orsus est, quia videlicet ipsa curis terrenis liberat, vt vna præcipua cura sanctę viuēdi nos teneat. Oportet, inquit, primitus, vt qui vult sanctus esse, & animabus prodesse, omnia terrena contemnat, & velut stercorea reputet, & solum districte ad necessitatē de ipsis recipiat: quam necessitatē in paucis colligat, sufferendo etiam quædam incommoda propter paupertatis amorem, sicut quidam ait: Scio quod laudabile nō est pauperem esse, sed in paupertate paupertatem amare, & paupertatis inopiam propter Christum gaudenter & hilariter sustinere: Et statim subdit: Proh dolor! multi de paupertatis solo nomine gloriantur. Sed quo pacto? vt eis nihil desit. Dicunt se amicos paupertatis, sed paupertatis amicos & sodales fugiunt suo posse, famem, sitim, contēptum, despectionem. Sic ille. Ego autem addo, quod factis hi conuincuntur paupertatem non amare. Nam qui amicum diligit, omnia eius diligit, & qui virtutem paupertatis amat, eius actus dilisse non potest.

At quibus ad hunc gradum ascendendum incitaberis? His, vt opinor. Primò, quod natura paucissimis contenta est, & multa necessaria petamus, quæ dum ex parte, aut omnino deficiunt, sine illis nos commodē & lætē viuere non sperimus. Secundò, quod multi ex fratribus nostris nobiliores, & delicatiores aliqua incommoda propter Christum sentiunt, & sua patientia cælum mercantur. Vnde erubescendū esset nobis, si nihil incommodi sustineremus, quo augmentum cœlestis præmij mercaremur. Tertio, quod multi in sæculo etiam post magnam abundantiam ad extremam inopiā redacti sunt, & euentibus cogentibus non solum necessariis carent, sed penē ob defectum cibi, & potus, ad ianuam mortis accedūt. Illi sine fructu tanta patiuntur, quia non voluntariē, nec propter Deum illis incōmodis se subiecerunt, quid multum si nos propter perfectionē, & regnum cœlorum aliquibus careamus, & non nihil indigentię sustentemus? Quartò, Deus pauperes suos, qui propter ipsum egere volunt, bonis spiritalibus ditat; & secundum multitudinem incommodorum meorum opes tuas, Domine, quibus tuos amicos ditas, impleuerunt animam meam. Quintò, dum Christus à te aliqua necessaria tolli permittit, ipse tibi se liberent associat, vt tuam indigentiam suppleat, iuxta illud Isaię: Dabit tibi Dominus panem arctum, & aquam breuem, & non faciet auolare te vltra doctorem tuum. Sed dum nec cibum, nec potum, nec reliqua ad sufficientiam habes, Christi societate, qui melior est tibi quam omnes diuitiæ mundi, perfrueris. Sextò deniq; Magna atque indicibilis consolatio parata est indigentiam aliquam pro Christo patientibus. In cuius rei typo dictum est diuiti epuloni: Fili, recordare, quia recepti isti bona in vita tua, & Lazarus similiter mala: nunc

A verò hic consolatur, tu verò cruciaris. Nec tota consolatio in futuram vitam seruata est, sed multum refrigerij in vita præsentem indigentiam patientibus datur. Sicut enim tres pueri in fornacem ignis ardentis coniecti, cœlesti cōsolatione repleti sunt, adeo vt præ lætitiā in Dei laudē prorumperent: ita & pauperes Euāgelici in camino paupertatis positi, ingentē exultationē cœlitus demissam accipiunt. Quam rem magnificis verbis exponit Chrysostrōmus in hunc modū: Consideremus nouū quiddā atq; mirabile, hominē in fornace gratias suppliciter agentē: hominē in fornace dulci modulatione cantantē: hominē in extrema inopia colligatū, & plurimā tamen Deo gloriā, laudēque referentem. Illis siquidem pueris inueniuntur æquales, quotquot paupertatē cum gratiarū actione patiuntur. Est enim terribilior pauperes igne, & amplius ferire consuevit. Verū vt illos nō aduulsi ignis, sed quoniā gratias Domino retulerūt, etiam vincula eorum continuē dissoluta sunt: Sic etiā tibi, si paupertatem cum gratiarum actione sustinueris, vincula resoluuntur, & ignis extinguitur. Si verò non extinguitur, multo maiori miraculo fontis naturam ignis imitabitur, quod in his certē conspici potest, qui iuxta Euāgelium philosophantur, quique libentius in paupertate, quam in suis opibus diuites, gloriantur. Nam & tunc illi, qui in ardenti fornace consistunt, purissimo rore fruebantur: & licet non fuerit ignis extinctus, in medio sui tamen stantes, omnino non ardeunt. Hactenus ille. Si autem Deus pauperes non solum statu, sed experimento, qui scilicet indigentiam necessariorū patiuntur, ita multiplicat, ita protegit, ac consolatur, æquum est, vt qui statu pauperes Euāgelici sumus, experientia quoq; pauperes simus, & libenter penuriam & incommoda partiamur.

Chrysostr. homil. 4. in Matt.

Sextus Gradus Paupertatis, in egritudinibus paucis contentum esse.
CAPVT IX.

D hunc gradum paupertatis ponendum, & illum à præcedente distinguendum, nos auctoritas Bonau. compellit, qui istū gradum huius virtutis enumerās, ab illo priori distinguit. Sic enim ait: Altus gradus paupertatis est, nolle habere certū hospitium, sicut Christo non fuit locus in diuersorio. Altior, non habere certū victū, & vestitū tempore sanitatis. Altissimus, nolle habere certū victū & vestitū tempore infirmitatis. In hoc vltimo gradu fuit Christus, cum nō habuit vbi caput suum reclinaret, nec haustū aquę, nec vestem, sed nudus ante crucem stetit. Cogit & maior difficultatis ratio. Nam difficile est, cum quis bene valet, & sanus, ac robustus est, indigentiam amare, multo autem difficilius, cum ægrotus est, & imbecillus, penuriam atque inopiam amplecti. Cogit denique quotidianū experimentum. Nam vidimus non semel viros spirituales, & religiosos, tempore bonę valetudinis satis constanter à seipsis etiam necessaria abstulisse, vt propter Dominum aliquā indigentiam paterentur: qui tamen infirmitate probati, nescierunt nec minimam indigentiam sine mœrore, & impatientia sustinere. Ac proinde cum hæc duo seiuncta, separatim inueniantur, non incongruē ad duos paupertatis gradus pertinere dicuntur.

Bonavent. tract. de gradibus virtut. ca. 9. to. 1. opusc.

In hoc autem gradu certē cum timore & reuerentia loquimur: nā viros spirituales, & Deo cōsecratos, in infirmitate & afflictione positos nollemus cōstringere, immo fouere, consolari, & illis modis omnibus indulgere. Genus quippe crudelitatis est, afflictū affligere, & desolatū angustare, de quo conquestus est aliquando David, dicens ad Dominum: Quoniam quem tu percussisti, persecuti sunt, & super dolorem

Pf. 68. 27

Vincen. de vita spir. c. 1.

Isaie 30. 20.

Luce 16. 25.

vulnerum meorum addiderunt. Huiusque crudelitatibus illi amici Iob notati sunt, qui iustum virum gravissima calamitate percussum, ita verbis, & increpationibus tetigerunt, ut coactus fuerit pro seipso causam dicere, & suam innocentiam propalare. Nec non & cognati Tobiae in eundem seopulum impigerunt. Nam sicut beato Iob insultabant reges, ita isti parentes, & cognati eius, irridebant vitam eius, dicentes: Vbi est spes tua, pro qua elemosynas & sepulturas faciebas? Si autem iniquum est, vnum virum iustum persequi, an aequum erit, & excusatione dignum, omnes viros iustos, & spirituales, in pressura constitutos, novis legibus, quas nunquam nec digito tetigimus, coangulare?

At illud ad hunc gradum scribendum nos animat, quod nullo modo intendimus, huiusmodi viros aegrotantes affligere, quos tenero amore complectimur, & magna reverentia suspicimus, sed eos benevolentis & robustos alloquimur, & viam eis aperimus, qua cum magno merito suo, si infirmati fuerint, non nihil seipso constringant. Ad religiosos ergo sanos, & postea infirmos futuros, nobis sermo est, non ad praelatos, aut infirmarios eorum, qui debent eis cum ardentissima charitate ad votum ministrare, & largissime, quantum religiosa disciplina tulerit, necessaria praebere. In quo praelati negligentes, & ministri protervi, qui aegrotis Deo dilectis debitam commoditatem negant, & eos ad impatientiam provocant, non leviter peccant, & de sua immisericordia aliquando rationem reddent, & forte commutatis vicibus cum in ordinem redigentur, ipsi a praelatis suis duriter tractabuntur, & permittente Deo, ad vindictam pusillorum, non tantum commodis, sed necessariis carebunt. Custodiant ergo regulam Beati Benedicti, quam omnes familiae religiosae, si non eisdem verbis, at substantia suscipiunt, quae ita habet. Infirmorum cura ante omnia, & super omnia, adhibenda est: ut sicut re vera Christo, ita eis serviat, quia ipse dixit: Infirmus fui, & visitastis me. Et quod fecistis vni de his minimis meis, mihi fecistis. Meminerint illius sententiae Hugonis Victorini, asserentis: In hac recreatione fratrum non debet esse acceptio personarum: non debet contemni humillima paupertas in his, quae postulat humana necessitas, cum hoc eis tribuat recens aegritudo, quod diuitibus anterior consuetudo. Qui enim misericors est in alium, Deus misericors est in illum. Unde ipse ait: Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur. Beatus quoque Ioannes dicit: Qui viderit fratrem suum necessitatem habere, & claverit ab eo viscera sua: quomodo charitas Dei manet in eo? Si ergo charitatem Dei volumus habere, debemus infirmis nostris misericordiae opera exercere. Quod cum agimus, proculdubio ei servimus, qui electis suis dicitur: Infirmus fui, & visitastis me; esurivi, & dedistis mihi manducare, &c. his similia: Quibus merces inde impenditur, cum dicitur: Percipite regnum, quod vobis paratum est ab origine mundi. Cum ergo fratribus nostris propter Deum servimus, ipsum regnum caelorum requirimus. Esti opera sunt transitoria: merces tamen manet aeterna. Sic ille.]

Profecto paupertatem commendamus, cum praelatos, & alios aegrotorum ministros ad curam maximam aegrotis adhibendam allicimus, quoniam (ut inferius dicimus) magna occasio eneruandae sanctae paupertatis religionis datur, nisi illis necessaria semper, sed praecipue in aegritudinibus, ministrantur. Nam sic aperitur ianua petendi a secularibus non so-

Tobie 1. 16.

Benedict. in reg. ca. 16. Matt. 25. 36. 40. Hugo ad reg. Aug. c. 5.

Matth. 5. 7. I. Ioan. 3. 17.

Matth. 25. 35.

n. 34.

lum necessaria (quod minus malum esset) sed etiam inutilia & superflua (quod est intolerabile) ex quo & ipsis scandalum & contemptus religiosorum generatur, & ipsi petentibus introitus ad detestandam proprietatem offertur. Praelati ergo pastores subditorum vocati sunt, ut secundum consuetudinem boni pastoris, ovi infirmam & imbecillam necessaria provideant. Ne voce summi pastoris increpentur, dicentis: Quod infirmum fuit, non consolidastis; & quod aegrotum, non sanastis; quod confractum est, non alligastis. Vocantur & medici, ut sciant, quia non est opus valentibus medicis, sed male habentibus, & hinc debent necessariis fomentis adiunare. Ac tandem dicuntur matres, ut vitae matris erga filios aegrotos induant, & non tam verbis eos, quam operibus, & delatis obsequiis consoletur. Sicque accipiant eam benedictionem Ecclesiastici: Esto pupillis misericors ut pater, & pro viro, matri illorum: & eris tu velut filius Altissimi obediens, & miserebitur tui magis, quam mater. Meminerit itaque praelatus, religiosus, quibus praestit, reliquisse sua, de quibus sibi poterant subuenire: reliquisse suos, a quibus poterant adiuvari: reliquisse semetipsos, qui poterant, & iam non valent, suis necessitatibus providere. Ipse autem in locum omnium istorum a Domino substitutus est, ad quem pertinet propinquum, immo & patrem esse aegroti, illi necessaria dare, & quasi sibi ipsi, ita & subdito misereri. Christum, cuius vicem gerit, imitentur, qui erga infirmos & aegros benignissime se gessit. Non legimus de eo in Evangelio, quod nudos vestierit; hospites exceperit; incarceratos visitaverit; mortuos sepelivit: at legimus sapientissime, quod aegros curaverit. Et virtus Domini, inquit Lucas, ad sanandum eos. Et Matthaeus: Circuibat sanans omnem languorem, & omnem infirmitatem in populo. Et Marcus: Multos sanabat, ita ut intrarent in eum, ut illum tangerent, quotquot habebant plagas. Et in Actis: Pertransiit benefaciendo, & sanando omnes oppressos a diabolo. Infirmos benignissime alloquebatur, infirmos sermone roborabat, manu tangebatur, in spem erigebatur, & salutem desideratam restituebat. Hunc pastorum pastorem sequantur praelati, & ita sua viter, & providere, & diligenter erga infirmos se habeant, ut in eis subditi Christi charitatem agnoscant.

Quia tamen praelati omnia, quibus infirmi opus habent, per seipso praestare non possunt, eos infirmis curandis praeficiant, de quorum industria & charitate confidant. Hi considerent, se in fratre infirmo non tam ipsi, quam Christo servire, cuius erit haec vox: Infirmus eram, & visitastis me. Si Christum in lecto decumbentem haberent, quanto amore, & reverentia, & diligentia illi ministrarent? Sed ipsi profecto in fratre ministrant, ipseque gratum habet quidquid in fratre aegrum obsequij confertur. Animadvertant illum fratem esse, quod quidem nomen magnam benevolentiam, & sedulitatem in adiuvando requirit. Ac tandem magnam mercedem paratam esse ei, qui aegrotorum importunitates tulerit, & eis patienter & mansuete servierit.

Haec omnia ad leniendum hunc gradum paupertatis dicta sunt, quem religiosi aegrotis proponimus, quem etiam non putabunt nimis insulsum, si se statum poenitentiae, & paupertatis attingisse conspexerint. Aliter ipsi quam saeculares, & quam diuites, sanitatem sui corporis curent, quia nec saeculares sunt, nec diuites: & vna, & quidem ingens huius mundi peruersio est, si res vnius status in alium inuehamus, & pauperes, more diuitum, expensas & sumptus

Ezechiel 34. 4.

Matt. 9. 12.

Ecl. 4. 10.

Lucas 5. 17. Matth. 4. 23. Marci 3. 10. Act. 10. 38.

Matth. 25. 36.

facere

facere in animum induxerimus. Sed ad particularia descendendum est. Vir ergo spiritualis, & paupertatis amator, cum agrotare cœperit, communem medicum, qui reliquis cœnobij religionis medetur, ex consensu prælati accersat, & alium suo arbitrato doctiorem non quærat, & multo minùs turbam medicorum admittat. Absurdum est namque, & valde ridiculum, si fratrem meum in valetudinario, vel in proxima cella decumbentem, quin & grauiùs agrotantem, quia non est tam litteratus, aut secundum sæculum nobilis, aut quia est religiosior, & minùs sæcularibus adalatur, vnus tantùm medicus inuisat, me autem leuiter agrotantem duo medici præcipui, aut plures vident, ac si ex mea salute tota religionis, immo & alicuius regni salus penderet. Cum ægritudo periculosa est, & quasi enaginato gladio vitam inuadit, ad prouidentiam, & amorem prælati spectat, communi medico totius cœnobij alium peritum adiungere, vt duorum, vel plurium (si necesse fuerit) industria agro salus procuretur, at ipse ægrotus si spiritum paupertatis habet, taceat oportet, & curam suæ salutis in prælatum paterna cura sollicitatum reiciat. At quacumque infirmitate pulsatum communis medici peritiam spernere, & alios non sine aliorum tristitia, & scandalo aduocare, animi est, aut superbi, & se ipsum nimium amantis, aut paupertatem, quam professus est, minime diligentis. Præceptum est Domini apud Bernardum, vide vt curam corporis facias, sed non in desideris, sic enim expedit infirmitati eius. Qui autem ab initio ægritudinis extraordinariū medicum vocat, indicium præbet quod non ad necessitatem tantum, sed ad inane desiderium suum remedia pellendæ infirmitatis inquirat.

Tempore etiam ægritudinis, religiosus pauper communia medicamenta, & quæ facile parari possunt, & consueta sunt, cum gratiarum actione suscipiat, singularia, & pretiosa, & apparatus aut inuentu difficilia, non petat, nec exquirat. Si enim pauper sæculi, hæc non auderet poscere, cur spiritu pauper, propter dominum, & voluntate mendicus, propter regnum cœlorum, ac si esset homo ditissimus, pretiosa, & vix inuenta medicamina audeat postulare? Cum viro cuidam religiosissimo, & doctissimo, nostri temporis, remedium quoddam satis acerbum ad recuperandam sanitatem præscriberetur, cumque nollet illud admittere, roganibus sciè respondit: Non est tanto dolore digna salus. Sic spiritualis religiosus ægrotas sibi ipsi dicat: Non est tantis sumptibus, nec tanta diligentia digna pauperis salus. Si sibi quidem pretiosa ex Obedientia ministrantur, accipere non recuset, at si non ministrantur, tanquam ille, qui paupertatem vovit, ea petere nequaquam in animum inducat. Huius documenti Basilium habemus authorè. Sic vbi iussi sumus, inquit, in terram, de qua sumpti eramus, denuo reuerti, & dolorificæ carni, morti propter peccatum addictæ, ac propterea huiusmodi morbis subiectæ aptati sumus, datum nobis medicinæ remediū est, quo (adhibita tamè ea, quam adhiberi par est, moderatione) aduersum ægros uteremur. Neque enim fortuito ortæ de terra herbæ sunt, ad singula morborum genera accommodatæ, sed nimirum eæ supremi opificis voluntate editæ sunt. Eo consilio, vt his nos ad vtilitatem nostram vti possemus. Quocirca ea quidè, quæ in radicibus, floribusve, aut foliis, aut fructibus aut succis, naturalis vis inest, aut quodcūque etiam ex metallis, marive aliquid ad corporis nostri vsum appositum habere inuentum sit, ea omnia earum rerum inuentioni similia iudicari debent, quibus in cibo potionèque vti consueuimus. At in quibus exquirendis curiosa quædam & anxia

A nimis solertia, curaque, est opus, quæque magnas nobis molestias quasdam conciliant, ac quasi vitam nostram in corporis curatione implicatam tenent, ea à Christianis hominibus funditus repudianda sunt, dandaque nobis studiosè opera est, vt huiusmodi arte (si quando res postulet) ita vtamur, vt nullo modo omnem ei aut prosperæ, aut aduersæ valetudinis causam assignemus, sed vt ad gloriam Dei, & formulam quandam, qua nos in animorum nostrorum curatione vt oporteat, ita salutaria ab ea corpori nostro subsidia petamus. Sic ille.

B Et sanè hoc nõ erit difficile ei, qui se, & sua diuina prouidentia commiserit, qui que sibi persuaferit, Dominum sapissime rebus communibus, non minùs efficaciter quàm medicaminibus singularibus sanitatè corpori præstitisse, aut saltem ei, cui non superperunt, omnino non conuenire, vt sanitatem corporis assequatur, de quo egregiè hæc inquit Dorotheus. At dicet fortasse aliquis: Quo pacto possum non turbati cum vlla mihi res opus est, nec eam accipio? At neque ex hoc potes quæpiam accusare, vel turbati cum ratione. Nam quicumque re vlla opus habet, nec eam accipit, debet in se ipso dicere: Nouit Christus Dominus quid mihi opus sit, fiat igitur ipse mihi huiusce rei, vel cibi loco. Filij enim Israël manducauerunt mannam in deserto annos quadraginta. Fuitque species vnica manna, vniciuicque facta est, vt illa quibus optabat, & opus habebat. Nam cui acredine & falsedine opus erat, amara, & falsa facta est, cui dulcedine, dulcis, conueniens ad quamlibet commisionè. Sic igitur cum alicui opus fuerit ouo, acceperit tantum oluscula, dicat sibi ipsi, si mihi ouum expedierit, illud potens est Dominus mittere: Vel potentior olera in ouum conuerrere, credatque Deo, quoniam hoc sibi fiet in martyrium. Si quis quoque quiete dignus fuerit, & otio, certus sit facturum cum eo Deum misericordiam prout opus fuerit. Quod si quiete indignus fuerit, vel inutile ei quiescere, si nouum conderet cœlum, nouam terram, requiem nunquam consequeretur. Ex quo fit vt alius præter necessitatem suam plerumque habeat, alius multis egeat, quoniam Deus misericors vniciuicque, necessaria impertuit. Cumque alij dederit præter necessitatem, huic ostendit humanitatis suæ magnitudinem, docetque vt gratias agat. Cum autem alteri non præstat, quod videtur necessarium, hac ratione facit, vt ostendat hæc non adeo necessaria esse, doceatque pati, & in cunctis ad superiora prospectum nostrum intendere. Hactenus Dorotheus.]

C Ad hoc etiam incitare debet opus ipsum Domini, quo rebus communibus, aut vilibus sanitatem corporis impertitus est. Isaias ex imperio Domini Ezechiam regem massa sicorum curauit. Et ipse Filius Dei, luto ex sputo ac terra facto visum cæco à natiuitate, lumènque restituit. Quid communius massa sicorum? Quid vilius luto? Sed his communibus & abiectis dat Dominus sanitatem corpori, vt eam à communibus, & consuetis remediis quæramus, & singularia ac inuentu difficilia, aut nimis pretiosa non desideremus. Et (vt nobis videtur) ad suauitatem & prouidentiam Domini pertinebat vim sanandi corporis in rebus communibus, & paratū facilibus collocare, vt quemadmodum corpus sanum, communibus alimentis sustentat; ita & corpus ægrum communibus medicamentis resciceret. Atque adeo homini pauperi non sunt quærenda rara, & pretiosa, vt sanitatem consequatur, quæ sæpe communioribus vtiliora non sunt, sed raritas eorum, & pretiositas facit, vt efficaciora iudicentur. Et esto quod efficaciora essent ad salutem afferendam, cum corporis sanitas, vt optimè anno-

4. Reg.
20. 7.
Ioan. 9.
6.

Basil. su.
præ.

Bern. di.
spu. iust.
cum Deo.

Basilus
reg. 55.
iust. disp.

tavit Basilius, non tam ex medicaminibus, quam ex Dei voluntate dependeat, fidendum est illi, firmiterque sperandum, quod (si oportuerit) eis medicaminibus, quibus ceteri religiosi curantur, salutem dabit, si autem non oportuerit, non tantum pretiosissima medicamenta, verum nec totus mundus ad dandam sanitatem sufficit.

Est etiam aliquid, quod pauper Evangelicus, cum aegrotat, in cibis sumendis obseruet. Nam licet illi pro conditione aegritudinis delicatiores & suauiores esse debeant, tamen quantum fieri possit, in domibus secularium conditi, aut parati non debent. Idque non erit difficile, si praelatus sui muneris non immemor, aegrotis congrua alimenta & delicata praebet, atque in cenobio apte conditi faciat. Pauper autem sicut in medicamentis, ita & in alimentis exquisita non petat, & in indulgentia sui corporis modum teneat, & quod sibi datum fuerit, cum humilitate & gratiarum actione suscipiat. Si aliquid petierit, non iubens ut herus, aut dominus aliorum, sed rogans ut pauper, qui stipem expectat, postulare assuescat. Si sibi negatum fuerit, aut quia domi non inuenitur, aut quia non est pretium, quo ematur (quod rarissime contingit) aut quia non est conueniens aegritudini, quam patitur, ut sibi detur, patienter, & sine vlla ira aut tristitia significatione sustineat. Pauperes namque solent frequenter elemosynam petere, & subinde repullam pati, & si prudentes sint, quia non est debita, didicerunt non indignari. Hoc autem multo accuratius religiosus faciat necesse est, qui sponte se paupertati subdidit, & indigentiae subiecit, ut in perpetuum apud Dominum caelestibus diuitiis afflueret.

Si autem haec tam seuera, sancta paupertas ab aegrotis exigat, qui lecto decumbunt: quid a valetudinariis exigat, qui semper e lecto surgunt, & mitioribus malis premuntur? Hi si paupertatem amant, & sororem eius indigentiam, paulo seuerius secum agent. Quotidie medicum non aduocent, nec importune interrogent, sed semel ex eo sciant quomodo suae fractae valetudini, utcumque subueniant. Multitudinem medicamentorum non sumant, quae sine dubio plus saluti nocent, quam prosunt, sed facili aliquo remedio imbecillitatem tueantur. Haec remedia (quod consilium Bonauenturae est) non in cella omnibus exposita, sed occulta habeant, ne alij apprehensione fallaci ducti, eadem sibi necessaria iudicent, & illis uti incipiant. Quantum fieri poterit, non solum communitatem sequantur, verum & communibus cibis aliorum se accommodent, aut saltem verbis, & operibus, prout fuerit possibile, id sibi gratissimum futurum esse demonstrant. Expertum credat, has modicas inualetudines non tam lautitia ciborum, & esulentorum, quam discretata abstinentia, & mensura in cibo & potu seruata, curari. Ad quod haec notanda sunt quae de Beato Fulgentio in aegritudine constituto, scripta sunt: Ille vero contra spem omnium, misericordiae Dei praeuientis auxilio gubernante, ex infirmitate corporis ampliores vires animi capiebat: & tanto abstinentior quanto debiliior, de salute perpetua cogitabat, salutem vero corporis arbitrio Domini committebat, hoc plerisque dicens: Scimus omnes, ex epulis vitam solere seruati, non sanitatem posse conferri. Nam ut sanetur infirmitas, si explenda videtur gula cupiditas, quare infirmantur etiam illi, qui conuiuuiis lautioribus quotidie saginantur? Tolerabat ergo infirmi-

Surius in
Janua-
rio.

tatem patienter, exercebat abstinentiam satis humiliter; Paruum namque putans omne, quod faciebat, de die in diem melior fieri gestiebat. Hoc propositum cordis eius miserator & misericors Deus adiutorio superni iuauaminis fulciens, velociter ei corporalem restituit sanitatem. Haec ibi.] Certe id ipsum saepe vidimus, eos nimirum, qui ob fractam valetudinem lautitias vtuntur, nunquam conualuisse; si vero se ipsos despiciant, & regulam communiem sequantur, & magis abstinentia, quam remediorum copia sibi medeantur, melius habuisse, aut ex toto sanitatem comparasse.

Aliquae etiam sunt inualetudines speciali Dei prouidentia immixtae, ut hominem semper humiliatum teneat, & naturam ferream eius, aut nimis elatam, & superbientem cohibeat: & tunc non medicaminibus, sed patientia opus est, neque ad eas curandas, ars medicinae sufficit. Tunc ergo spiritualis vir pro data sibi inualetudine, aut aegritudine, immensas gratias agat, quia a Domino filius agnoscitur, nam quem diligit, castigat: flagellat autem omnem filium, quem recipit.] Et remedia, & medicamenta non requirit. Sic creditur fecisse Iobum, cuius immites morbos, & sermones legimus, curationem vero a remediis naturalibus petitam, non audiuimus; unde de illo inquit Ambrosius: Audiebat haec sanctus Iob, & quasi Athleta fortis in stercore sedens, in tantis vibicibus, & saui doloribus vulneris totum corpus diris perfusus vulneribus, my-

steria loquebatur, nec acquirendis propriae remediis aegritudinis, sed sacris vacabat sermonibus.] Idem iudicium esto, si Dominus ob peccata, morbos atque infirmitates immitat: tunc enim potius in emendanda vita, quam in remediis adhibendis cura ponenda est: Neque enim semper, inquit Basilius, morbi omnes, a natura, aut vitiosa victus ratione, aliisve quibusdam sitis in corpore nostro causis, ad quae vtilem interdum medicorum artem videmus, ortum ducunt: quandoquidem morbi saepe numero veluti quaedam peccatorum flagella sunt, quibus nihil aliud agitur, nisi ut vitam nostram in melius commutemus. Quem enim, inquit, Dominus diligit, castigat; [et ideo multi in vobis infirmi, & imbecilles, & dormiunt multi: Quod si nosmetipsos diiudicaremus, non vti que iudicaremur: dum iudicamur autem a Domino corripimur, ut non cum mundo damnemur.] Quamobrem, qui eiusmodi sunt, his omissis medicorum auxiliis inuectas sibi acerbitates ferre silentio debent, quodcumque se peccasse animaduertent: atque illum imitari, qui dixit, Iram Domini portabo, quoniam peccavi ei: nec non vitae suae praua studia emendare, & dignos poenitentiae fructus edere, & verborum Domini illorum meminisse: Ecce sanus factus es, iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat.] Sic ille. Hic igitur paupertatis gradus in hoc positus est, ut vir religiosus, voti paupertatis memor, licet aegritudine prematur, ut pauper se gerat, & parca sibi consulat, & quae non nisi diuites habent, minime exquirat. Si autem haec sibi a praelatis ministrantur, cum gratiarum actione, & cum ea, quae pauperem decet, humilitate suscipiat. Leuium autem inualetudinum non multam sollicitudinem gerat, sed magis contemptu sui & discretata moderatione, quam medicamentis propulsare contendat. Sciat, vitam suam ut vitam mendici despiciabilis, nullius, aut parui momenti esse, quam si duobus, aut tribus annis antea morte concluderet, nihil referre; modo aliis exemplum mortificationis praebet, aut paupertatis, quam professus est, iura nite custodiat.

Hebr. 11.
6.

Ambr. de
interpel-
lat. Da-
uid. cap.
2.

Basilius
pra.

1. Corin-
12. 30.
31. 32.

Mich. 7.
6.

Ierem. 51.